

4.2.2019

Helsingin kaupunginmuseon lausunto kantakaupungin asemakaavojen ajantasaistamisen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

HEL 2018-010520 T 10 03 03

Helsingin kantakaupungin asemakaavoja ajantasaistetaan vastaamaan todellista rakennettua tilannetta sekä yleiskaavan (2016) tavoitteita. Työn tavoitteena on mahdollistaa kaupunkirakenteen kokonaisvaltainen, johdonmukainen ja yhdenvertainen kehittäminen. Kantakaupungin asemakaavat ovat keskenään erityyppisiä sekä sisällöltään että tavoitteiltaan eivätkä ne vastaa kaikilta osin rakennettua todellisuutta. Asemakaavatyön tavoitteena on kestävä, elinvoimainen ja toimiva kantakaupunki, jonka keskeiset, mm. kulttuurihistorialliset ja kaupunkikuvalliset arvot ja ominaisuudet turvataan.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan asemakaavojen ajantasaistaminen on laaja ja pitkäkestoinen prosessi. Ensin laaditaan kehittämisperiaatteet vanhojen kaavojen ajantasaistamiselle, minkä jälkeen valmistuu kaavaluonnos. Osa-alueita koskevat kaavaehdotukset laaditaan 2020-luvulla. Kantakaupungin asemakaavojen ajantasaistamisen rinnalla on käynnistetty vuorovaikutteinen keskustavisiotyö. Sen puitteissa käydään laajempaa keskustelua kantakaupungin ja keskustan kehittämisestä asukkaiden ja eri sidosryhmien välillä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on esitetty kantakaupungin asemakaava-alueen rajaus viitteellisesti ja sitä voidaan tarkistaa työn aikana. Asemakaavatyön teemakokonaisuuksia ovat: keskustavisiio, ympäristön identiteettien ja arvojen määrittely, toiminnallisuus ja käyttötarkoitus, kaupunkikuvalliset kysymykset ja laatu sekä kaupunkirakenteen kestävyys.

HELSINGIN KAUPUNGINMUSEON KANTA

Helsingin kaupunginmuseo tarkastelee asemakaavojen uudistamista kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta.

Asemakaavatyön tarkastelualue on laaja. Helsingin kantakaupungilla on perinteisesti viitattu kaupungin rajoihin ennen suurta alueliitosta 1946. Suunnittelualue on rajattu pohjoisessa Taka-Töölön, Alppiharjun, Vallilan ja Hermannin kaupunginosaan, etelässä Eira on rajattu asemakaava-alueen ulkopuolelle, mutta mukana ovat Ullanlinna ja Kaivopuisto. Myös Katajanokka on rajattu kaavoitettavan alueen ulkopuolelle ja lisäksi nk. liikekeskusta on jätetty pois työstä. Alueen rajaus saattaa muuttua ja tarkentua työn edetessä. Kaavatyö ei koske meneillään olevia hankkeita.

4.2.2019

Uusi yleiskaava määrittelee kantakaupungin alueella eri toimintoja, joista merkittävimmät ovat liikekeskustan C1-merkintä (liike- ja palvelukeskusta), kantakaupunki-merkintä C2 ja virkistys- ja viheralueet. Näiden lisäksi alueella on muitakin merkintöjä. Kantakaupunki on kulttuurihistoriallisesti merkittävien rakennusten ja ympäristöjen tiivistymä. Asemakaava-alue on laajoilta osin valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009), joten kaavatyön lähtökohtana tulee olla näiden arvojen turvaaminen. Yleiskaavan liitteenä on teemakartta Kulttuuriympäristöt, jossa on esitetty yleiskaavan oikeusvaikutteiset maisema- ja kulttuuriympäristökohteet eli RKY 2009-kohteet ja valtakunnalliset arvokkaat maisema-alueet. Muut teemakarttaan merkityt kohteet, jotka tulee ottaa suunnittelussa huomioon, ovat Suomenlinna maailmanperintökohteena ja sen suojavyöhyke, rakennussuojelulailla suojellut rakennukset, maakuntainventoinnin kohteet, asemakaavalla suojellut rakennukset, asemakaavalla suojellut tai säilytettävät alueet ja yleiskaavassa 2002 esitetyt kulttuuriympäristöt.

Kantakaupungin alueella on eri-ikäisiä asemakaavoja aina 1830-luvulta nykypäivään. Näissä kulttuuriympäristö ja rakennusten suojelu on otettu huomioon vaihtelevasti. Suojelumerkinnot puuttuvat kokonaan vanhemmista kaavoista. Helsingissä rakennussuojelua on toteutettu asemakaavoissa myös nk. passiivisen rakennussuojelun avulla. Tällä tarkoitetaan rakennusoikeuden määrittämistä pienempänä kuin mitä tontilla on toteutunut. Näin kaava on suojellut välillisesti olemassa olevan rakennuksen, tosin ilman suojelumerkintää ja -määräystä. Asemakaava-suojelua on toteutettu Helsingissä rakennusten ja alueiden osalta 1970-luvulta lähtien erillisinä kaavamerkintöinä. Pääsääntöisesti voidaan todeta, että nuoremman rakennusperinnön eli erityisesti toisen maailmansodan jälkeen rakennetun rakennuskannan suojelua ei ole otettu ennen 2000-lukua laadituissa asemakaavoissa huomioon. Nykyisissä asemakaavoissa on puutteita myös sisätilojen suojelun osalta sekä yleisten alueiden kuten puistojen huomioonottamisessa. Nykyään Helsingissä on vakiintunut tapa suojelumerkintöjen ja -määräysten muodostamiseksi asemakaavoissa.

Koko kantakaupunkia koskevien asemakaavojen eriaikaisuus tarkoittaa rakennussuojelun näkökulmasta epäyhtenäistä suojelustatusta rakennusten ja alueiden suhteen. Suojelu ei ole myöskään riittävää eikä kattavaa. Kaupunginmuseo korostaa, ettei voimassa olevien asemakaavojen jo turvaamia ja rakennusten säilymiseen tähtääviä suojelumääräyksiä tule heikentää. Lisäksi rakennussuojelun tulee olla yhdenmukaista koko kantakaupungin alueella ja sen tulee kohdistua myös uudempaan rakennuskantaan. Kulttuuriympäristöarvot tulee ottaa huomioon ja sovitaa yhteen muiden tavoitteiden kanssa. Lähtökohtaisesti koko kantakaupungin alue on erityisen merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö,

4.2.2019

jonka muutoksen, kehittämisen ja etenkin uudisrakentamisen paikat ovat äärimmäisen rajalliset.

Asemakaavojen uudistamisen osallistumis- ja arviointisuunnitelma heittää tässä vaiheessa monia kysymyksiä. Museoviraston lausunnossa on otettu kantaa työn problematiikkaan mm. rakennusoikeuksien, -alojen ja tonttien käyttötarkoitusten suhteen. Myös kaavatyön prosessin selkeyden tarve ja haastavuus on tuotu esiin. Kaupunginmuseo yhtyy näkemyksiin ja tuo esille tarpeen kulttuuriympäristöjä koskevaan vaikutusten arviointiin sekä jo olemassa olevien selvitysten ja niiden riittävyyden tarkasteluun.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma mainitsee jo tehdyt selvitykset kaavatyön taustalla. Nämä ominaispiirreselvitykset Vallilan, Alppiharjun, Vanhan Hermannin ja Taka-Töölön alueilla ovat tuottaneet tietoa kaupunginosakohtaisesti. Yleiskaavatyön yhteydessä laadittiin selvitys Kaupungin muutos ja kulttuuriympäristöt (2014). Selvityksessä on listattu kaikki kulttuuriympäristöistä tehdyt selvitykset ja inventoinnit Helsingissä. Vaikka selvityksiä on tehty, ovat monet niistä joko vanhentuneita ja/tai sisällöltään riittämättömiä. Laajimmat kantakaupunkia koskevat inventoinnit on tehty 1990-luvulla. Koska asemakaavan muutoksen taustana tulee olla riittävät selvitykset, tulee työn alkuvaiheessa analysoida, minkä tyyppisiä selvityksiä vielä tarvitaan ja miten jo tehtyjä selvityksiä voidaan täydentää. Ennen kulttuuriympäristöjä koskevan selvitystyön jatkamista on kuitenkin syytä pohtia, mikä on asemakaavojen uudistamistyön kokonaistavoite ja mikä on se tapa tai väline, jolla asiat esitetään.

Lisätiedot

Johanna Björkman, tutkija, puhelin: +358 9 310 36473
johanna.bjorkman(a)hel.fi

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö

Helsingin kaupungin kirjaamo
PL 10 (Pohjoisesplanadi 11–13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Asiaine 2018-010520, Hankenumero 4464_2

KANTAKAUPUNGIN ASEMAKAAVOJEN AJANTASAISTAMINEN, HSY:N KANNANOTTO ASEMAKAAVAMUUTOKSEN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMAAN

Kantakaupungin vanhoja asemakaavoja ajantasaistetaan vastaamaan todellista rakennettua tilannetta sekä yleiskaavan tavoitteita. Asemakaavatyön tavoitteena on mahdollistaa olemassa olevan kaupunkirakenteen kokonaisvaltainen, johdonmukainen ja yhdenvertainen kehittäminen. Tavoitteena on kestävä, elinvoimainen ja toimiva kantakaupunki, jonka keskeiset, mm. kulttuurihistorialliset ja kaupunkikuvalliset arvot ja ominaisuudet turvataan.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää kannanottonaan asiasta seuraavaa:

Aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi. Muutosehdotus ei edellytä vesihuollon lisärakentamista eikä rakennettujen vesihuoltolinjojen siirtämistä.

Mikäli alueen maankäytön muutokset aiheuttavat merkittävää muutostarvetta olemassa oleville vesihuoltojärjestelmille, tulee ratkaisuja miettiä ja niistä sopia yhdessä HSY:n kanssa.

Yhteyshenkilönä toimii aluepäällikkö Saara Neiramo, puh. (09) 1561 3047.

Jukka Saarijärvi
yksikön päällikkö

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Lausunto

04.02.2019

MV/3/05.02.00/2019 1 (4)

Helsingin kaupunki / Kaupunkiympäristön toimiala
PL 10
00099 Helsingin kaupunki

Viite HEL 2018-010520

Asia **HELSINKI, Kantakaupungin asemakaavojen ajantasaistaminen**

Museovirasto on perehtynyt 14.1. – 4.2.2019 nähtävillä olevaan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan ja antaa lausuntonaan seuraavan.

LÄHTÖKOHDAT

Kantakaupungin asemakaavoja on tarkoitus ajantasaistaa vastaamaan rakentunutta todellisuutta sekä uuden yleiskaavan ja kaupunkistrategian tavoitteita. Yhtenä keskeisenä lähtökohtana on kaupunkirakenteen kestävä kehittäminen kulttuurihistorialliset ja kaupunkikuvalliset arvot turvaten. Taustana on myös syksyllä 2018 aloitettu vuorovaikutteinen keskustavisiotyö alueen identiteetistä ja tulevaisuudesta.

Alueella on monin tavoin vanhentuneita, keskenään erityyppisiä sekä tontin käyttötarkoituksen muuttamista edellyttäviä kaavoja. Ajantasaistaminen koskisi erityisesti ennen 2000-lukua voimaan tulleita kaavoja. Jo vireillä olevia kaavamuutoksia ei käsitellä tässä yhteydessä. Lisäksi laajat puistokokonaisuudet hoidettaisiin omina kaavahankkeinaan.

Kaavatyön teemoiksi on esitetty keskustavisiota, ympäristön identiteettien ja arvojen määrittelyä, toiminnallisuutta ja käyttötarkoituksia, kaupunkikuvallisia kysymyksiä ja laatua sekä kaupunkirakenteen kestävyyttä.

Kaavaluonnoksen pohjaksi laaditaan tarvittavat selvitykset sekä kehittämisperiaatteet. Asemakaavaehdotukset laaditaan osa-alueittain 2020-luvulla.

MUSEOVIRASTON KANTA

Laaja kaavatyö on hyvin alkuvaiheissaan ja hahmottuu tietysti problematiikaltaan työn edetessä ja konkretisoituessa. Kaavatyön lähtökohdat ja tavoitteet vaikuttavat onnistuneilta ja relevanteilta. Kantakaupunki on kokonaisuudessaan merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä niin yksittäisinä kohteina kuin laajoina kaupunginosakokonaisuuksina. Onkin hyvä, että kaavan lähtökohdissa painottuu vahvasti kaavojen ajantasaisuuden arviointi myös suojelunäkökulmasta.

Oleva kaupunkirakenne on vetovoimatekijä, johon kehitys on taiten sovittava ottaen huomioon asemakaavojen sisältövaatimukset ja valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Alustava suunnittelualue on suurelta osaltaan valtakunnallisesti merkittävää rakennettua

kulttuuriympäristöä (RKY 2009). Näitäkin alueita koskien asemakaavasuojaus on pääosin puutteellista tai sitä ei ole lainkaan. Paikoin hyvällä tasolla olevaa suojelua ei tule luonnollisestikaan heikentää.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa todetaan, että uudisrakentamisen hankkeet on tarkoitus ratkaista tapausittain erillisin asemakaavoin. Kaavamuutoksen vaikutukset ovat merkittäviä kiinteistöille, joissa käynnistyy suuria muutoksia asemakaavan laatimisen jälkeen, vähäisiä puolestaan tapauksissa, joissa muutostarpeetkin ovat pieniä. Samalla todetaan, että ajantasaistamistyössä käsitellään kaupungin kehityksen edellyttämä maankäytön ohjaustarve sekä toteutetaan yleiskaavan tavoitteita varmistamalla kaupunkirakenteen ja alueidenkäytön pitkäjänteisen muutos ja kehitys.

Epäselväksi jää, mitä tämä tarkoittaa esim. rakennusoikeuksien, -alojen ja tonttien käyttötarkoitusten suhteen. Pyritäänkö niitä ratkaisemaan kaupungin tulevat muutostarpeet ennakkoiden vai jätetäänkö aina tarpeen tullen aktualisoituvien hankekaavojen varaan? On tärkeää tarkentaa, miten päivitettävä asemakaavakokonaisuus ohjaa myöhempiä hankekaavoja, jotka vaikuttavat suojelunkin toteutumiseen vähintään kaupunkikuvan kannalta.

Kaupungin identiteetti, kulttuuriympäristö sen yhtenä tekijänä muodostavat kehitykselle tärkeän punaisen langan. Kulttuuriympäristön vaaliminen antaa käyttökelpoisen näkökulman kaupunkirakenteen hallittuun kehittämiseen ja muuntojoustavuuteen pitkällä aikavälillä. Kulttuuriympäristön arvokkaat ominaispiirteet ovat seikkoja, joiden määrittely muodostaa vakaan pohjan kaavan muuttuvammille osatekijöille.

Poikkeuksellisen laajassa, vaikutuksiltaan merkittävässä kaavahankkeessa on tarpeen analysoida kriittisesti vallitsevia kaavoitusperiaatteita ja kehittää uudenlaisia tapoja. Mahdolliset muutokset menettelyissä ja ratkaisutavoissa on hyvä tuoda avoimen prosessin periaattein ja perustellen esille myös osallisille. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa tästä ei ole vielä tietoa.

Kehityksen hallittu ohjaaminen ei välttämättä ole sitä, että rakentaminen ja alueiden käyttötarkoitus rajataan perinteisen kaavoitustavan tapaan tiukasti määrättyyn, yksittäiseen ratkaisuun. Oikealla tavalla joustavat kaavaratkaisut (kuten moninaiskäytöt) ovat usein myös suojelulle edullisia. Ratkaisuja ei toisaalta ole syytä jättää liiaksi hankekaavoihin, jotka kokemuksemme mukaan johtavat usein myös hankalimpiin intressikonflikteihin.

Mittavan kaavatyön edetessä on siis harkittava joustavuuden ja hallinnan tasapainoa: mitkä tekijät voivat olla kaavan liikkuvia osia, mitkä on tarpeen määritellä tarkasti. Onko asemakaavan sääntelyä mahdollista keventää ja sujuvoittaa siihen nojaavaa hankesuunnittelua vaarantamatta kuitenkaan merkittäviä kaupunkikehitykseen liittyviä tavoitteita. Kaavatyön yhteydessä tulee myös seurattavaksi, miten maankäyttö- ja rakennuslain uudistus etenee päätavoitteina alueidenkäytön suunnittelujärjestelmän yksinkertaistaminen ja rakentamisen ohjauksen kehittäminen.

Suojelukin voidaan osoittaa kortteleiden tai tonttien pääkäyttöksi. Tällöin osoitetaan alueen suojelutavoitteet, kehityksen reunaehdot sekä mahdolliset erilliskohteet tarkemmin merkinnöin. Muilta osin toimintojen sijoittuminen voi jäädä avoimeksi ja samalla joustavaksi.

Kaavojen ajantasaistamisessa tulee vastaan myös sopivien suojeluvälineiden arviointi. Kaikkia kohteita ei ehkä syystä tai toisesta ole mahdollista suojella riittävästi asemakaavan keinoin. Esimerkiksi laajat sisätilojen suojelutarpeet saattaa olla luontevampaa ratkaista rakennusperintölain nojalla tehtävin päätöksin. Kaavatyön kuluessa olisi hyvä ennakoita tarve soveltaa rakennusperintölakia ja tehdä yhteistyötä Museoviraston, Uudenmaan ELY-keskuksen sekä Helsingin kaupunginmuseon kanssa.

Suunnittelualue on Helsingin uudessa yleiskaavassa osoitettu suurimmaksi osaksi Helsingin ydinkeskustan liike- ja palvelukeskustaksi C1 sekä kantakaupungiksi C2.

Tavoitteena on mm. laajentaa tiiviin kantakaupungin aluetta sekä täydentää olemassa olevaa. Yleiskaavan koko kaava-alueutta koskeva määräys puolestaan edellyttää, että valtakunnallisesti merkittävät maisema-alueet ja kulttuuriympäristöt otetaan oikeusvaikutteisina huomioon Kulttuuriympäristöt-teemakartalta. Lisäksi suunnittelussa tulee ottaa huomioon maakunnallisesti ja paikallisesti merkittävät maisema-alueet ja kulttuuriympäristöt ja niiden ominaispiirteet sekä muinaismuistolain nojalla suojellut kohteet. Suunnittelussa on sovittava yhteen kaavassa osoitettu maankäyttö sekä maisema- ja kulttuuriympäristöarvot.

Helsingin kantakaupungiksi on perinteisesti mielletty alue, joka on kuulunut kaupunkiin ennen 1940-luvun suurta alueliitosta. Pohjoisessa kantakaupunki rajoittui suurin piirtein Taka-Töölön ja Kallion - Alppilan kaupunginosiin. Rajautuminen ilmenee edelleen varsin selvästi olevan kaupunkirakenteen tiiviissä umpikorttelivaltaisessa luonteessa. Liitosalueet, kuten Haaga, Lauttasaari ja Herttoniemi rakennettiin jo eri periaattein väljemmiksi ja puistomaisiksi esikaupungeiksi. Yleiskaavan kantakaupunkimerkintä C2 ulottuu mm. pääliikenneyhteyksiä noudatellen kauaksi ydinkeskustasta, esimerkiksi juuri Lauttasaaren sekä Kulosaaren, Toukolaan, Munkkiniemeen ja Haagaan. Kumpikin kaupunkirakenteen tyyppi asettaa rajoituksensa yleiskaavan tavoittelemalle urbaanille tiivistämiselle ja täydentämiselle. Tämä edellyttää huolellista alue-, kortteli- ja tonttikohtaista muutosherkkyuden tutkimista. Asemakaavan viitteellinen suunnittelualue koskee kuitenkin pääpiirteissään jo ennestään tiiviiksi rakentunutta kantakaupunkia.

Kulttuuriympäristöä koskevana selvitystarpeina on mainittu vain muutama kaupunginosa. Olemassa olevien selvitysten käyttökelpoisuus on kuitenkin tarkistettava. Suojelunäkemykset ovat muuttuneet vuosien varrella, koskien entistä enemmän esim. sisätiloja etenkin julkisissa rakennuksissa, asuinrakennuksissakin usein porrashuoneita. Kiinteistönomistajienkin tasapuolisen kohtelun vuoksi on tärkeää, että selvitykset ja niiden myötä kaavaratkaisut tehdään mahdollisimman yhdenmukaisin perustein. Näin laajassa kaavahankkeessa selvitysten laatiminen on hyvä tehdä keskeisten asiantuntijatahojen ohjausryhmätyöskentelynä.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa selvityksistä käytetään varsin rajaavaa käsitettä ”ominaispiirreselvitys”. Kulttuuriympäristön selvitystyö on laajempi kokonaisuus kuin ominaispiirteiden kartoitus. Se käsittää myös tutkimusta esim. suunnittelulähtökohdista, rakentumisen historiasta, käyttö- ja henkilöhistoriasta, muutoksista ja säilyneisyydestä sekä ilmiöstä ja arkkitehtuurista laajemmassa kontekstissa. On suositeltavaa käyttää vakiintuneita käsitteitä, kuten rakennushistoriaselvitys ja ympäristöhistoriallinen selvitys.

Hyvän lähtökohdan kulttuuriympäristön historiallisen luonteen, alueen arvojen sekä tulevien mahdollisuuksien analysointiin antaa pohjoismaisena yhteistyönä kehitetty DIVE-menetelmä, jonka tavoitteena on kulttuuriympäristöä koskevan tiedon kytkeminen mahdollisimman saumattomasti maankäytön suunnitteluun (opas löytyy suomennettuna *Kulttuuriympäristön analyysi, opas DIVE-menetelmän käyttöön*, Museovirasto 2013). Kulttuuriympäristöä koskeva selvitystyö on hyvä kytkeä muihin teemoihin, kuten luontoa, asumista, elinkeinoja, palveluita ja hyvää elinympäristöä koskeviin selvityksiin ja analyysiin.

Museovirasto seuraa mielenkiinnolla merkittävän kaavaprosessin etenemistä. Viraston rooli tämän poikkeuksellisen suuren kaavahankkeen osallisena on ennen kaikkea kaavaratkaisun periaatteita, selvityksiä, vaikutusten arviointia, valtion rakennusperintöä sekä mahdollista rakennusperintölain soveltamista koskevissa kysymyksissä. Museovirasto painottaa Helsingin kaupunginmuseon merkitystä alueen rakennetun kulttuuriympäristön sekä arkeologisen kulttuuriperinnön yksityiskohtaisesti tuntevana asiantuntijana.

Yli-intendentti

Helena Taskinen

Intendentti

Elisa El Harouny

Tiedoksi Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Helsingin kaupunki / Helsingin kaupunginmuseo
Sari Saresto, kulttuuriympäristöpäällikkö, Helsingin kaupunki

31.01.2019

10/10.02.03.00/2019

Helsingin kaupunki
Kirjaamo
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Viite
Lausuntopyyntönnö 3.1.2019

HELSINGIN SEUDUN LIIKENNE -KUNTAYHTYMÄN LAUSUNTO KANTAKAUPUNGIN ASEMAKAAVOJEN AJANTASAISTAMISESTA

Helsingin kantakaupungin vanhoja asemakaavoja ajantasaistetaan vastaamaan todellista rakennettua tilannetta sekä yleiskaavan tavoitteita. Asemakaavatyön tavoitteena on mahdollistaa olemassa olevan kaupunkirakenteen kokonaisvaltainen, johdonmukainen ja yhdenvertainen kehittäminen. Tavoitteena on kestävä, elinvoimainen ja toimiva kantakaupunki, jonka keskeiset, mm. kulttuurihistorialliset ja kaupunkikuvalliset arvot ja ominaisuudet turvataan.

Asemakaavojen ajantasaistamisessa päivitetään keskenään eri tyyppiset ja osin vanhentuneet asemakaavat ja mahdollistetaan uuden yleiskaavan mukainen kehitys. Lisäksi varmistetaan kaupunkirakenteen ja rakennusten käyttötarkoitusten hallittu muuttaminen ja kehittäminen pitkällä aikavälillä, turvataan sekä kaupunkikuvallisten kokonaisuuksien että yksittäisten kohteiden tärkeiden arvojen säilyminen, parannetaan kaupunkirakenteen kestävyyttä ja edistetään kiinteistönomistajien yhdenvertaista kohtelua.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä lausuu kannanottonaan seuraavaa:

Kantakaupungin olemassa olevan kaupunkirakenteen kokonaisvaltainen ja johdonmukainen kehittäminen on kannatettavaa. Asemakaavojen yhtenäistämällä varmistetaan yleiskaavan periaatteiden toteuttamisen edellytykset alueella.

Kaavatyö antaa mahdollisuuden tarkastella alueen liikennejärjestelyitä ja tulevaisuuden joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä kokonaisuutena, ja muodostaa ehjä kokonaisvisio kantakaupungin liikennejärjestelmästä joukkoliikenteen laatuikäytävineen. Joukkoliikenteen tulevaisuudennäkymät, kuten sähköbussien määrän kasvu, liikkumistarpeiden ja -tapojen muutokset sekä tulevaisuuden linjastoratkaisut, on tarpeen ottaa huomioon kaavoitustyössä. Kaavatyön tulisi tukea ekologisesti kestävä ja viihtyisän kaupunkirakenteen sekä liikkumisen kehittämistä.

31.01.2019

10/10.02.03.00/2019

Kaavatyössä on tärkeää myös huomioida suuret liikennejärjestelmää muokkaavat hankkeet, kuten Pisararata ja sen vaikutukset pintaliikenteeseen. Pisararadan suunnittelua on tarkoitus jatkaa ja myös pintaliikennettä tulee tarkastella kokonaisuutena sen kanssa yhteistyössä siten, että kaavaratkaisut mahdollistavat toimivan Pisararadan toteutuksen.

Raitioliikenne on Helsingin kantakaupungin ensisijainen joukkoliikennemuoto. Raitioliikenteen kehittämissuunnitelmassa (Kaupunkiympäristön julkaisuja 2017:9) hyväksytyt ja asetetut tavoitteet raitioliikennepalvelun laadun parantamiseksi tulee huomioida kaavoitustyössä. Lisäksi parhaillaan on käynnissä maanalaisen yleiskaavan laatiminen ja asemakaavojen yhtenäistämistä tulee huomioida, ettei maanalaisten hankkeiden toteuttamista estetä.

Kaavaratkaisujen tulisi mahdollistaa jatkuva pyöräliikenteen kehittäminen lähtökohtana kantakaupungin tavoiteverkko. Keskustan ykköskulkumuodon jalankulun olosuhteita ydinkeskustassa tulee myös parantaa ennakkoluulottomasti.

Kantakaupungin alueella suurin osa talouksista on autottomia. Vanhojen rakennusten tonteilla ei myöskään juurikaan ole autopaikkoja, vaan pysäköinti on hoidettu asukaspysäköintitunnuksilla katualueella. Yhteiskäyttöautojen ja muiden liikkumispalvelujen käytön yleistymisen tukee autottomuuden lisääntymistä alueella. Kaavatyön tulee tukea tätä kehitystä ja ottaa se huomioon mm. pysäköintipaikkojen tarpeen määrittelyssä tonteilla.

Sähköautojen määrä tulee kasvamaan tulevaisuudessa merkittävästi. Ne tarvitsevat latauspaikkoja, mikä tulee huomioida kaavoituksessa ainakin niin, ettei tehtävillä kaavaratkaisuilla estetä sähköautojen latausverkon laajenemista alueella eikä tonteilla olevien autopaikkojen muuttamista sähköautoille soveltuviksi.

Kaavoitustyössä ei tule tehdä muutoksia, jotka heikentävät nykyisten joukkoliikenneyhteyksien toimintaedellytyksiä tai estävät uusien tehokkaiden ja houkuttelevien joukkoliikennepalveluiden perustamista tulevaisuudessa.

HSL on mielellään mukana kaavoitustyössä jatkossa.

Lisätietoja lausunnon osalta antaa joukkoliikennesuunnittelija Teuvo Syrjälä ja jatkosuunnittelun osalta liikennesuunnittelija Hanna Pund, sähköpostiosoitteet muodossa etunimi.sukunimi@hsl.fi.

31.01.2019

10/10.02.03.00/2019

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

Suvi Rihniemi
toimitusjohtaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä 1.2.2019.
Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa HSL:n kirjaamosta.

Helsingin kaupunki
Kirjaamo

Helsingin kaupungin lausuntopyyntö 18.12.2018

HELSINGIN KANTAKAUPUNGIN ASEMAKAAVOJEN AJANTASAISTAMINEN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA (OAS)

1. Asia

Helsingin kaupunki on pyytänyt viitteenä olevalla asiakirjalla Puolustusvoimien lausuntoa kantakaupungin asemakaavojen ajantasaistamisen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS).

2. Puolustusvoimien lausunto

Puolustusvoimien hallintoyksiköt ovat tutustuneet nähtäville asetettuun aineistoon. Puolustusvoimat ilmoittaa olevansa asiantuntijaviranomaisena osallisena kaavoitusprosessissa.

Kaavoitettavalla alueella voi sijaita puolustusvoimien käytössä olevia kaapeleita. Puolustusvoimien kaapeleiden näyttö tilataan Johtotieto Oy:ltä. Johtotieto Oy ohjaa rakentajia kaapelivaurioiden välttämiseksi.

Kaapelinäyttötilausten yhteystiedot: **Johtotieto Oy, Seutulantie 3-5 B, 04410 Järvenpää, puh. 0800 12600, sp. info@johtotieto.fi.**

Alueella voi sijaita Suomen Turvallisuusverkko Oy:n (STUVE Oy) kaapeleita. STUVE:n kaapelitiedot pyydetään osoitteesta asiakapalvelu.stuve@erillisverkot.fi.

3. Yhteystiedot

Yhteyshenkilöt 1LOGR:ssa ovat kiinteistöpäällikkö, Seppo Kesänen puh. 0299 571 262 ja kiinteistöinsinööri Jukka Kohopää, puh. 0299 571 263, sähköposti etunimi.sukunimi@mil.fi.

Rykmentin komentajan sij
Everstiluutnantti

Markku Kuusela

Apulaisosastopäällikkö
Majuri

Kristian Värri

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

LIITTEET

JAKELU

TIEDOKSI

PE KANSLIA

KAARTJR

PVJJK

PVTIEDL

Sanna Mäntynen, Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen esikunta Logis-
tiikkaosasto